

STAND DER MAAN.

31	Juli	VOLLE MAAN.
8	Augustus	LAATSTE KWARTIER.
15		NIEUWE MAAN.
22		EERSTE KWARTIER.
30		VOLLE MAAN.

WATERGETIEN.

	Hoog Water.	Laag Water.
31 WOENSDAG	6-00	12-00
1 DONDERDAG	6-45	12-45
2 VRIJDAG	7-30	1-30
3 ZATURDAG	8-15	2-15

SURINAAMSCHÉ COURANT.

Ao. 1833.

WOENSDAG, DEN 31sten JULIJ.

Nº. 61.

PARAMARIBO.

GOVERNEMENTS SECRETARIJ.

Den 26 Julij 1833.

Van wege Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden:

Aan de Slaven WILLEMIETJE en HENDRIK, toebehoord hebbende aan C. MEIJSTERS.

Aan de Slavin LOUISA, toebehoord hebbende aan T. B. PARRY.

Aan de Slavin HENRIETTA, toebehoord hebbende aan JOHANNA SAELTZER.

Aan de Slavinne BEBÉ en ANNA, toebehoord hebbende aan den Boedel van wijle LUCRETIE van BRUIJNING.

Aan de Slavinne DOORTJE en WILHELMINA, bij den Heiligen Doop genaamd HELENA JACORA DOORTJE en HENRIETTA SUSANNA WILHELMINA, toebehoord hebbende aan P. P. SPILLENAAR.

Aan de Slavin LOUISA CHRISTINA, toebehoord hebbende aan J. E. VAN WIJK geb. BEEKMAN c. s.

Aan den Slaaf MONTGOMTIER, toebehoord hebbende aan den Boedel van wijlen C. A. LEMMERS GODEFROY: — en dat gemelde *Gemanumitteerden* voortaan zullen heeten:

CAROLINA WILHELMINA IJZERLO.

HENDRIK GORTEL.

LOUISA TONSEL.

HENRIETTA WAPENVELD.

ELISABETH SILLEVOLDE.

ANNA SILLEVOLDE.

HELENA JACOB A DOROTHEA HEURNE.

HENDRIETTA SUSANNA WILHELMINA MAATSTAF.

LOUISA CHRISTINA KOOTWIJK.

KAREL POLDERMAN.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

ADVERTENTIËN.

(27742) Op aanstaande Woensdag, den 31sten dezer, des voormiddags 10 uren, zal ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, in het Lokaal van het Gerechtshof dezer Kolonie, *publiekelijk* worden VERHUURD: De Negerin KATARINA, met hare Kinderen SAMPIE, FRITS, BEBÉ en SARATJE, aankomende den boedel wijlen SUSANNA DE CAMPOS.

De *conditien van verhuring*, ligt ter Griffie van het Gerechtshof, voor een ieder ter *visie*.

Paramaribo, den 27 Julij 1833.

V. VAN HALM Jz.,

Kustodient.

(29730) Wordt bij *publieke Inschrijving* te KOOP aangeboden, van de Plantaadje *Buijs en Vliet*:

p. m. 5000 ¹² heele witte bast }
 „ „ 1200 „ „ zwarte „ } KOFFIJ.
 „ „ 400 „ gebroken }

in de Waag te leveren, waarvan de monsters ter Griffie van het Gerechtshof dezer Kolonie te bezichtigen zijn; zullende de inschrijvings-

biljetten aldaar worden aangenomen tot Maandag morgen den 5ten Augustus e. k., des voormiddags om *negen uren*, als wanneer dezelve door Heeren Gecommitteerde Raden zullen worden geopend. — De Kooper zal betalen voor de koffijzakken f 1.

Paramaribo, den 27 Julij 1833.

JAN DE JAGER Ez. c. s.,

Sekwesters.

(28279) De Exploiteur bij het Gerechtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 2^{den} Augustus 1833, des morgens *negen uren*, ter Kastelenij van gemeld Gerechtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Twee Slavinnen, genaamd: SABANA en MIEKETE; aankomende H. N. LEVIJ.

Paramaribo, den 30 Julij 1833.

(29732) In den nacht van den 26sten dezer, trof ons de gevoeligste slag des levens, door het overlijden van onze teeder geliefde Moeder, ELISABETH JULIANA WILHELMINA MITT, Weduwe wijlen J. G. BANFFER, in den ouderdom van circa 60 jaren; van welk grievend verlies wij door dezen kennis geven aan Vrienden en Bekenden.

Paramaribo, den 29 Julij 1833.

J. G. W. BANFFER.

F. W. BANFFER.

(27736) Oprechte MADERA WIJN; POORTER, PALE ALE, bij het dozijn en KOFFIJZAKKEN a 70 cts. het stuk; te bekomen bij

GEER. REELFS.

(29735) J. E. LYONS, zal MORGEN om 9 uren, op Vendu verkoopen: Provisien en Stukgoederen, kisten Roode Wijn, dito Rijn Wijn.

Voorts een Pontslading 20 en 25 voets 1 en 1½ duims Wane Planken, voor rekening den Houtgrond Osema.

(27746) Kapt. L. DRUMMOND, voerende het *Americaansche* Brik-Schip *Caledonia*, zal met medio Augustus e. k., deszelfs Brievenzak sluiten, en de reis naar Amsterdam aannemen.

Paramaribo, den 30 Julij 1833.

(27726) C. A. T. CORDUA, voerende het Schip *die Sorgsamkeit von Rostock*, voorzien van eene blanco Polis, recom-mandeert voorzeggde Bodem aan de WelEdele Heeren Planters, Koopliden en verdere Ingezetenen dezer Kolonie, ter inlading van KOFFIJ en KATOEN, als zijnde voornemens tegen den 20sten September e. k., naar Amsterdam te vertrekken.

Paramaribo, 25 Julij 1833.

(29742) Wm. MEIJER, vertrekt voor zijne gezondheid.

SCHEEPSTUJDINGEN.

Binnengekomen.

Den 25sten dezer, de Deensche Sloop *Carolina*, Kapt. C. A. Holberg, van Demerary; passagier: de Heer T. GREEN.

Den 25sten, de Nd. Am. Schoener *the Rapid*, Kapt. Davidson, van Kap Ann.

Den 27sten, de Paket-Oorlog-Brik *DE BRAX*, Kapt. Luitenant *Vriebe*, van Helvoetsluys.

Den 28sten, de Kof *de Nederland*, Kapt. Klein, van Surinacrae.

Uitgevaard.

Den 26sten, het Nd. Am. Schip *Cyclops*, Kapt. Thomas Torry, naar Amsterdam; lading: 457 vaten Suiker; 55 balen schoone-, 24 balen vuile katoen, 10 zakken Zwarte Peper.

Idem, het Lubcker-Schip *Nepthun*, Kapt. J. J. Dalman, naar Nickerie en Middelburg; lading: 207 vaten Suiker, 40 balen schoone katoen.

Den 27sten, het Noordsche Schip *Herman Wedel*, Kapt. A. Heistendahl, naar Amsterdam; lading: 91 vaten, 2746 balen beele-, 51 vaten; 513 balen gek. Koffij, 98 balen schoone- en 3 balen vuile katoen.

Den 28sten, het Bremer Schip *Gottfried Menken*, Kapt. W. Dewald, naar Amsterdam; lading: 311 vaten Suiker, 46 balen schoone katoen.

Idem, het Nd. Am. Schip *the Volant*, Kapt. E. Fauny, naar Amsterdam; lading: 350 vaten Suiker, 20 balen schoone- en 2 balen vuile katoen.

Den 28sten, het Noordsche Schip *Provens Mendé*, Kapt. H. F. Juel, naar Amsterdam; lading: 544 vaten Suiker, 26 balen heele Koffij, 51 balen schoone katoen.

NIEUWSTUJDINGEN.

In de thans ontvangen *Javische* Couranten vinden wij een kort verslag van het op de hoogte van PONTIANAK, verongelukte schip *Java*, Kapt. LISTER, hetwelk wij hier laten volgen:

BATAVIA, 19 Nov. 1832.

Wij zijn in de gelegenheid de navolgende bijzonderheden mede te deelen, nopens het verongelukken van het partikuliere schip *Java*, gezagvoerder LISTER; aan welks boord zich bevond de, van zijne kommissie ter westkust van Borneo, terugkeerende Majoor, thans Luitenant-Kolonel *Henrici*; en de sergeant *van Ende*, aan dien Hoofd-Officier toegevoegd.

Den dag, na het verlaten van de reede van Pontianak, was het schip, des middags ten 12 ure, nagenoeg tusschen de tien a twaalf Engelsche mijlen N. W. van Poelot Datoe, als wanneer de lucht in het Noordwesten sterk betrok, en uit die streek weldra eene wind-bui opzeite, die het water als kolommen stof in de hoogte wierp, en met bliksemsnelheid naderde.

Onmiddelijk waren alle zeilen met den meesten spoed geborgen, en niets blijven staan dan het voor-stengenstag-zeil, maar, evenwel bij de eerste windvlaag viel het schip op zijde, zoodat niemand zich op het dek staande konde houden, maar tot het touwwerk toevlugt moest nemen. Het roer geene werking meer kunnende doen, was het onmogelijk het schip voor den wind te sturen, waardoor alle hoop om hetzelfde te doen rijzen, verloren ging. In dezen toestand bleef het schip nog circa vijf of zes minuten, tot dat een nieuwe heviger windvlaag hetzelfde geheel aan stuurboord-zijde omverre wierp, en met den kiel naar boven deed drijven.

Verschrikkelijk was nu de toestand der opvarenden en passagiers. Op een gedrongen en half in het water, op de onderzijde van de gallerij aan bakboord staande, of op de kiel gezeten, verwachtte een ieder den dood, daar de zee hoe langer, hoe onstuimiger werd, en hen voor altijd in de diepte der golven dreigde te bedelven. Dan eindelijk gelukte het den inlandschen scheeps-timmerman, welke in zee gesprongen was, de op-sleeptouw zijnde barkas te bereiken, en tot

het schip te trekken, waardoor de gezagvoerder *LISTEN* een gedeelte zijner ekwipage, de *Majoor Henrici*, de *Sergeant von Ende*, drie bedienden, twee Chinesche passagiers en drie inlandsche vrouwen zich in dezelve konden begeven, terwijl 17 ongelukkigen zich op de kiel bleven vastklemmen, tot dat ook zij eindelijk na vele uitspanning en gevaren, eene der andere sloepen los kregen, en daarmee de barkas volgden. Dan ook nu nog was alles gewaar, wat hen omringde. Te midden van eene hemelhooge zee, zonder riemen of pagajen, aan wind en storm overgelaten, bragten de schipbreukelingen meer dan vijftig uren zonder het minste voedsel of drinkwater door, alvorens de rivier *Membauwang*, bezuiden *Pontianak* te bereiken, alwaar zij afgemat en in eenen aan den dood grenzenden toestand aankwamen, en door de spoedige hulp van den Resident werden bijgestaan en naar *Marianna's-oord* overgebracht.

Van de zich op het dek bevindende personen, tijdens het ongeluk plaats had, zijn slechts drie omgekomen, als: een Europeesch stuurman, een Inlandsche kok en een Inlandsche matroos, die van het dek in zee stortten, terwijl een Portugeesche bediende, zes Chinczen en twee Inlandsche vrouwen, welke zich tusschen dek's bevonden, een prooi der golven geworden zijn.

Dan ook het gouvernement lijdt door dit ongeluk een groot verlies. Alle de aardrijkskundige opnemingen en aantekeningen van den Overste *Henrici*, die hij, gedurende twee jaren, met eenen voorbeeldlozen ijver, en met de grootste zelfopofferingen verkregen heeft, zijn, benevens een nog in vroegere dagen gered gedeelte der papieren van wijlen den Heer *Müller*, geheel te gronde, en dus alle de vruchten zijner zending, welke zoo veel licht over de westkust van Borneo zoude hebben kunnen verspreiden, verloren gegaan. Eene schoone verzameling oudheidkundige en natuurkundige voorwerpen, door gemelden hoofdofficier, gedurende zijne reizen in de binnenlanden en langs de kust verkregen, zijn benevens eene collectie wapens en andere bijzonderheden eene prooi der golven geworden; zonder dat de gelegenheid toegelaten heeft het allerminste te redden.

In eenen bijzonderen brief van *STETTIN*, dd. 7 Mei, wordt het volgende gemeld: »In de tweede week der verledene maand begon alhier de Griep te heerschen, en wel in zulk eene mate, dat ruim de helft der inwoners alhier allengskens door dezelve werden aangetast. Geen mensch is er aan gestorven, maar allen die door de epidemie getroffen werden leden aan gastrisch-zenuwachtige kwalen, en de meesten waren beducht eene zenuw-zinkingkoorts te zullen krijgen, die zich echter niet bij hen ontwikkelde. Daarentegen hield de vroeger geheerscht hebbende scharlakenkoorts op, doch niet de sints eenigen tijd in onzen regeringskreits weder te voorschijn gekomen menschenpokken, aan welke als ook aan de varioliden 57 personen ziek werden, van welke 27 genazen en 2 stierven. Buitendien werden de in onzen kreits gelegene steden *Swinemünde*, *Treptou* aan de *Rega*, en *Greiffenhagen*, benevens 22 kleinere plaatsen op nieuw aangestoken. De aanwending der wettelijk voorgeschrevene voorbehoedingsmaatregelen en de vorderingen der vaccine zullen, zoo hoopt men, aan dezen geesel welhaast perk stellen.»

MENGELINGEN.

THEE-INZAMELING.

Eerst na verloop van drie jaren wasdom is het gebladerte van den Theeboom goed ter inzameling. Alsdan is het in deszelfs weinigste groeizaamheid en zeer dicht op een gowassen. Na zeven jaren groeiens bereikt het boompje-gewoonlijk de hoogte ener manslengte, en het gebladerte wordt alsdan rijp en taai. Gewoonlijk snoeit men dan hetzelfde af, en in den volgenden zomer brengen de stekken eene menigte uitspruitwels en nieuwe bladeren voort. Soms heeft

de bewerking eerst dan plaats, wanneer de stam tien jaren oud is.

De bladeren-oogst is eene zeer teedere en hoogst gewigtige werkzaamheid. Ieder blad wordt afzonderlijk van den tak afgenomen; de persoon die met deze taak is belast moet zijne handen bij uitnemendheid schoon hebben, en wanneer het eene uitgelezene soort betreft, durft hij nauwelijks den heester met zijnen adem beroeren. Te *Udsj*, in Japan, is een berg, welks flanken gehouden worden, meer dan eenig ander terrein, voor de Thee-kultuur geschikt te zijn. Deszelfs voortbrengselen zijn uitsluitenderwijze tot het gebruik van den Keizer bestemd. De heesters worden zorgvuldiglijk van het stuifzand ontdaan, en tegen alle de ongestadigheden der weersgesteldheid beveiligd.

De werklieden, die met de inzameling der bladeren zijn belast, moeten, gedurende vele weken vóór die verrigting, zich van alle grove voedingmiddelen onthouden, uit vrees dat hun adem of hunne uitwasemingen den teederen geur van het ingezameld wordende gebladerte benadeele. Om te arbeiden trekken zij zeer zuivere handschoenen aan; en zij dragen zorg om zich twee- à drie-malen daags te baden.

Hoe ook deze werkzaamheid in het langwielig kleine schijnt te vervallen, kan echter een enkel werkmans van 4 tot 10 en zelfs tot 15 ponden gewigts bladeren, daags plukken. Die inzamelingen hebben plaats op drie of vier onderscheidene tijdperken van het jaar, omstreeks het einde van Februarij of het begin van Maart, in April of in Mei, omstreeks het midden van Junij en in Augustus.

De eerste inzameling, die de jongste en teederste bladertjes geven, dient om de Thee van eersten keur te bereiden, te weten de groene Thee, *Joosjes* genoemd, en de zwarte Thee, *Pekko* geheten. In China noemt men dit eerste produkt *imperiaal*, (*het Keizerlijke*); waarschijnlijk omdat hetzelfde voor den Keizer en diens hofhouding is bestemd. De tweede en derde pluk leveren de groene Thee, die in onze magazijnen bekend is onder de benamingen van *Hysant* en *Imperiaal*, en de zwarte Thee *Souchong* en *Congo*.

De kleine bladeren, of die van tweede kwaliteit, voortkomende van de uitlezing der *Hysant*-Thee, maken eene kwaliteit uit, welke men *Hysant-Chin* noemt, en die door de Amerikanen zeer gezocht wordt, die gemeenlijk de voornaamste koopers van alle groene Thee-soorten zijn. Van eenen anderen kant mengen zich dikwerf de fijnste en keurigste bladeren der tweede kwaliteit onder de eerste. Wat de vierde inzameling betreft, deze levert de grootste kwaliteiten der zwarte Thee, *bohea* of *Thee-boei* genoemd, en ook onder dezemengt men zelfs nog de bladeren van mindere kwaliteit, die omstreeks Canton worden ingezameld, en met hetgeen van den laatstvorigen oogst onverkocht is overgebleven.

IETS OVER DE ARABISCHE PAARDEN.

Gemeenlijk geloof men dat de paarden die Arabie's roem uitmaken, aldaar in zeer talrijke hoeveelheid gevonden worden. Dit is echter niet het geval. Integendeel zijn in dat land, over gelijken vlakke-inhoud, minder paarden voorhanden dan in eenig ander land van Azie of Europa. Noch in de woestenijen, noch op Yemen's welriekende heuvelen treft men dezelve in zeer groote menigte, of van uitstekende waarde aan, maar derzelver teelt gedijdt alleenlijk in die welige grasvlakten en wel bewaterde streken, die zich langs de Syrische grenzen en aan de oevers der Eufraat uitstrekken. Deze paarden hebben noch de grootte of hoogte, noch de sterkte der Syrische of Egyptische, maar in schoonheid van lichaamsbouw, in vlugheid, vurigheid en volharding vindt men op den geheelen aardbol derzelver weergade niet. De Arabieren tellen onder dezelve vijf edele geslachten, die van des Profeten vijf meest geliefdekoosde stoeterijen afstammen. Deze afstamming laat zelden zich door middel van schriftelijke oorkonden bewijzen, maar

de overlevering en de erkenning van alreerom wonende volksstammen is daartoe voldoende. Telkens echter wanneer een dier paarden naar Bassora ten verkoop wordt aangebragt, geeft men tevens een getuigschrift der afstamming mede, dat even zoo prachtstatig en woordrijk is opgesteld als de stamboomen van Europeesche adellijke of vorstelijke families. *Burckhardt* geloof dat het getal der schoonste paarden van den edelsten teelt zich niet boven 200 verheft, en trekt het in twijfel of wel immer één enkel dier paarden uit Arabie is uitgevoerd geworden. Van diegenen, die in Europa voor Arabische doorgaan, komen de meeste uit Syrie of andere grenslanden, alwaar wel de rassen zeer goed, maar toch van die der eigenlijke Arabische paarden verschillende zijn.

GEZIGT VAN NAPELS.

Niets is bekoorlijk-schoon en schilderachtig als de beide grensbogen die bij het fort *de l'Ouef* zich vereenigen, den vorm van een hart aan de linien der langs den zee-oever opgetrokken gebouwen gevende. De koepeldaken der kerken in de zonnestralen glansrijk blinkende, de huizen met derzelver terrassen, welke gij om de heesters en bloemen die dezelve versieren, houden zoudt voor in de lucht opgehangene tuinen; geven aan Napels eene gausch bijzondere treffende en levendige gedaante; gij zoudt u verbeelden eene Oostersche stad voor u te zien. Die stad, die zich uitstrekt over eene oppervlakte, die nauwelijks het 9de gedeelte van die van Londen is, bevat niet minder dan vier honderd duizend zielen; het is de meest bevolkte hoofdstad van Europa. Onmogelijk is het, iets te vergelijken met de Toledostraat, die van alle de Napelsche straten de langste en breedste is, en in schoonheid zelfs de Edimburgerstraat te Londen overtreft. In die straat zult gij het vreemdartigst schouwspel zien, hetwelk men zich verbeelden kan. Een mierennest van menschen van allerlei aard en slag, van alle jaren, kunne en beroep, gaan en komen, en loopen onophoudelijk heen en weder tusschen door eene menigte van rijtuigen die over de schoone lava-tegels met welke de straten zijn geplaveid, schijnen te vliegen; en in de *carricoli*, eene soort van kleine kabriolet of postkarretje, dat voor twee personen te nauw om te zitten zoude zijn, zult gij zes, acht, dikwerf tien menschen, monniken, meisjes, priesters, soldaten, boeren, enz. enz. allen onder en door elkander gemengd zien; sommigen binnen den bak van het karretje, anderen op de boomen van den disselwagen, genen voorop, dezen achter bij den voorman, die onophoudelijk schreeuwt en met de zweep kletst, welke hij boven over het *carricoli* uitzwaait. Dit wonderlijk voertuig, bespannen met één enkel mager geribd paard, stort zich met gedruisch door de straten henen; de boomen van het rijtuig steken van hetzelfde ter hoogte der ooren van het paard uit, zoo dat men denken zoude dat dit dier ieder oogenblik op het punt staat om in de lucht te worden opgenomen.

Te wederzijde in de Toledostraat zult gij, verwardelijk door één, eene oneindige menigte koopmanschappen en voorwerpen van allerlei soort voor u uitgespreid vinden, zoo als kastanjes, olijven, oranjeappelen, macaroni, enz. enz., te koop geboden door vrouwen, die één of twee kinderen zogende aan de borsten hebben hangen, en een half dozijn andere telgen onder en tusschen door hare beenen hebben loopen, die onophoudelijk een woest en wild gejaank doen hooren.

De Napolitaan is schoon en regelmatig van wezenstrekken, hoewel zijne gelaatskleur door de zon is verbruind; de uitdrukking zijner fisionomie is koel; gij zoudt eerder meenen eenen Afrikaan dan eenen Europeaan voor u te zien. Nimmer siert of vervrolijkt een glimlach zijne lippen of wangen, maar hij kijkt uit de hoeken zijner oogen, en geeft ik weet niet welken zweem van valschaardigheid aan zijn gelaat.

Ter Drukkerij van GEZUSTERS SERRES.